

Aan de leden van de
verenigde vergadering

V.V: 29 juni 2016
Agendapuntnr. B.1
Onderwerp Jaarverslag 2015

Datum 28 april 2016
Bijlagen 5 stuks

1. Inleiding

Hierbij bieden wij u het jaarverslag over 2015 aan van ons hoogheemraadschap. Het jaarverslag vormt samen met de jaarrekening de bestuurlijke verantwoording over de uitvoering van de taken gedurende het afgelopen jaar. In deze aanbiedingsnotitie lichten wij de gekozen vorm van rapportage toe, gaan wij in op de resultaten en belichten wij waar nodig de achtergronden van deze resultaten.

2. Jaarverslag

Het jaarverslag sluit aan op de programmabegroting voor 2015. De begroting 2015 bevat vijf programma's, die in grote lijnen gebaseerd zijn op de thema's uit het Waterbeheerplan 2010-2015 (WBP). Elk programma is opgebouwd uit een aantal vaste elementen.

In het verlengde van de begroting 2015 richt het jaarverslag zich naast de financiële verantwoording ook op de behaalde resultaten. In de programmaverantwoording van het jaarverslag 2015 is beschreven wat elk programma op hoofdlijnen inhoudt en wat de beoogde effecten, doelen en ambities zijn. Tevens is beschreven wat we specifiek wilden bereiken en wat we bereikt hebben in 2015. Tot slot wordt in de programmaverantwoording van het jaarverslag per programma en per beleidsproduct toegelicht wat dit heeft gekost.

In deze toelichtende notitie staan wij eerst stil bij de resultaten in algemene zin, waarna we de toelichting op de jaarrekening verdiepen naar een analyse op kosten- en opbrengstsoorten, gevolgd door de resultaatbestemming. Daarna volgt een beschouwing van de treasury, de investeringen en de balans. Tot slot wordt de accountantsverklaring kort toegelicht.

Financieel resultaat

Het saldo van baten en lasten was begroot op € 7,2 miljoen negatief, maar is met € 3,8 miljoen negatief aanzienlijk gunstiger uitgekomen. De lasten zijn circa € 1,0 miljoen lager dan begroot en de baten circa € 2,4 miljoen hoger dan begroot. Het exploitatieresultaat is daardoor circa € 3,4 miljoen positiever uitgekomen dan begroot. In het bijgevoegde jaarverslag treft u een uitgebreide analyse naar programma's en beleidsproducten aan. Daarbij zijn de begrote bedragen ontleend aan de voorjaarsnota 2015 en inclusief begrotingswijzigingen naar aanleiding van de eerste bestuursrapportage. Hieronder volgt een toelichting op het resultaat per kosten- en opbrengstsoort.

Bedragen x € 1.000

Omschrijving	Rekening 2015	Begroting 2015	Vershil
Lasten			
Rente en afschrijvingen	24.496	24.433	63- N
Personeelslasten	25.520	25.523	3 V
Goederen en diensten van derden	37.319	38.609	1.290 V
Bijdragen aan derden	7.704	7.901	197 V
Toevoegingen voorzieningen/onvoorzien	3.372	2.995	377- N
Totaal lasten	98.411	99.461	1.050 V
Baten			
Financiële baten	1.528	1.490	38 V
Personeelsbaten	612	370	242 V
Goederen en diensten aan derden	1.659	1.318	341 V
Bijdragen van derden	1.404	1.509	105- N
Waterschapsbelastingen	83.900	82.491	1.409 V
Interne verrekeningen	5.505	5.039	466 V
Totaal baten	94.608	92.217	2.391 V
Exploitatieresultaat	3.803-	7.244-	3.441 V

Rente- en afschrijvingen

De rentekosten zijn € 174.000 lager dan begroot doordat we tegen lagere rentepercentages hebben kunnen lenen. De afschrijvingskosten zijn circa € 237.000 hoger dan begroot doordat projecten die in de 2^e helft van 2015 zijn afgerond direct starten met afschrijven terwijl in de voorjaarsnota is gerekend met afschrijving per 1 januari 2016. Hierdoor vallen de afschrijvingskosten van deze projecten hoger uit dan begroot. Dit is conform ons financieel beleid.

Personeelslasten

De totale personeelslasten zijn nagenoeg gelijk aan de begroting. De personeelslasten bestaan uit verschillende componenten; de belangrijkste worden toegelicht.

Personele lasten 2015			
	Budget	Realisatie	Restant
Loonkosten personeel	€ 18.475.855	€ 17.121.516	€ 1.354.339
Sociale premies	€ 4.404.026	€ 4.006.933	€ 397.093
Opleidingen	€ 471.879	€ 403.950	€ 67.929
Loonsom	€ 23.351.760	€ 21.532.399	€ 1.819.362
Inhuur	€ 820.000	€ 2.647.813	€ 1.827.813-
Detachering	€ -	€ 118.478	€ 118.478-
Voormalig bestuur en personeel	€ 415.000	€ 434.512	€ 19.512-
Overige personele kosten	€ 936.144	€ 787.930	€ 148.214
	€ 2.171.144	€ 3.988.733	€ 1.817.589-
Totaal Personele lasten	€ 25.522.904	€ 25.521.132	€ 1.772

Aan loonkosten voor eigen personeel is circa € 1,3 miljoen minder uitgegeven, omdat de formatie wordt gebudgetteerd en de werkelijke bezetting lager is. De vacatureruimte die daardoor ontstaat, kan worden benut om te werven of om inleenkrachten in te huren. Minder loonkosten heeft ook effect op de sociale lasten die daardoor lager uitvallen dan begroot.

In 2015 is voor circa € 2,6 miljoen ingehuurd en dat is 12,3% van de loonsom. Het budget voor inhuur is bestemd voor het inhuren van projectleiders. Het opvangen van werkzaamheden door vacatures en het vervangen van medewerkers bij langdurige ziekte, wordt financieel gedekt uit de vacatureruimte.

De overige personeelskosten laten een voordeel zien van circa € 30.000. Er is minder uitgegeven aan Arbo kosten, werving en selectie en advieskosten personeel.

Goederen en diensten van derden

Aan goederen en diensten van derden is € 1,3 miljoen minder uitgegeven dan begroot. De belangrijkste verschillen zijn:

Voordelig:

- Een voordeel op elektriciteit van circa € 450.000 door genomen maatregelen bij zuiveren en transporteren van het afvalwater en een te hoge indexering van de budgetten in de meerjarenbegroting. In de voorjaarsnota wordt het budget naar beneden bijgesteld;
- Minder uitgegeven aan advies en onderzoekskosten: €230.000;
- Overige dienstverlening circa € 400.000 niet benut, onder andere voor de schouw buitengewoon onderhoud, veiligheidstoets waterkeringen en beheer van transportstelsel;
- Diverse gebruiksgoederen: € 350.000, Minder uitgegeven aan onder andere materialen, gereedschappen, onderdelen hulpstukken, arbo, geografische kaarten, kantoorbenodigdheden en dergelijke.
- Leasekosten dienstauto's € 50.000 lagere kosten. De gefaseerde vervanging van het huidige wagenpark (van eigendom naar lease) is vertraagd. Oorzaak hiervan is dat er veel meer tijd nodig was voor afstemming tussen de diverse teams, de berijders en de leasemaatschappij dan gepland. De uitrusting (accessoires en inbouw) van de nieuwe lease voertuigen is per functie bepaald op basis van de werkzaamheden van de berijders, waarbij deze organisatie-breed zoveel mogelijk uniform uitgevoerd is.

Nadelig:

- Een overschrijding op onderhoud derden van circa € 200.000. Onder deze kostensoort vallen onder andere het onderhoud aan gebouwen en terreinen, mechanische installaties, onderhoud watergangen en software;

Daarnaast zijn er binnen de kostensoorten ook andere nadelen. Voor een nadere toelichting op deze voor- en nadelen wordt verwezen naar het hoofdstuk Programmaverantwoording.

Bijdragen aan derden

De bijdragen aan derden zijn ongeveer € 200.000 lager uitgekomen dan begroot. Onder andere:

- de bijdrage aan het hoogwaterbeschermingsprogramma valt € 64.000 lager uit;
- voor de bediening van het Zevenhuizens Verlaat is nog geen bijdrage betaald (begroot € 45.000) aan het Recreatieschap Rottmeren, omdat nog geen concrete afspraken zijn gemaakt.
- De bijdrage aan het hoogheemraadschap van Delfland ten behoeve van het waterakkoord valt € 35.000 lager uit dan begroot. Bij de voorjaarsnota wordt bepaald of het budget naar beneden kan worden bijgesteld.
- Minder aan subsidies toegekend: € 40.000.

Toevoegingen voorzieningen/onvoorzien

De dotatie aan de voorziening pensioenen voormalig en huidige bestuurders eenmalig verhoogd met € 350.000 op basis van actuariële berekeningen.

Financiële baten

De rentebaten over de leningen die uitstaan bij de Stichting Beheer Registergoederen Schieland (SBRS) zijn iets hoger dan begroot.

Personeelsbaten

Het hoogheemraadschap ontvangt opbrengsten voor het uitlenen van personeel en uitkeringen op grond van sociale wetten. In 2015 zijn meer medewerkers gedetacheerd dan voorzien en daarom zijn de opbrengsten voor het uitlenen van personeel circa € 140.0000 hoger. Daarnaast een hogere opbrengst van € 100.000 op grond van de ziektewet (zwangerschap en wajong).

Goederen en diensten aan derden

Het overschot van circa € 340.000 wordt veroorzaakt door:

- voor het verwijderen en verwerken van vrijgekomen materiaal tijdens het onderhoud van watergangen heeft de gemeente Rotterdam € 170.000 bijgedragen. Dit bedrag stond echter begroot onder hoofdkostensoort bijdragen van derden;
- op product eigendommenbeheer is circa € 190.000 meer opbrengst gerealiseerd door afkoop erfpacht, grondverkoop en diverse rechten;

Bijdragen van derden

De bijdragen van derden zijn € 100.000 lager dan begroot. Dit is het saldo van aan de ene kant niet ontvangen of gecrediteerde bijdragen en aan de andere kant ontvangen bijdragen die niet zijn beraamd.

Nadeel:

- een begroot bedrag van de gemeente Rotterdam is geboekt op goederen en diensten aan derden: € 170.000;
- een creditering aan Rijkswaterstaat voor de definitieve schadeafhandeling A20 bij Moordrecht: € 130.000;

Voordeel:

- bijdrage van Rijnland in de kosten voor nieuw intranet: € 38.000.

Waterschapbelastingen

De jaarrekeningcijfers van de RBG geven aan dat circa € 1,4 miljoen meer aan belastingopbrengsten zijn gerealiseerd dan begroot.

Dit positief resultaat is vooral het gevolg van hogere belastingopbrengsten in de categorieën ingezetenen en huishoudens bij zowel de watersysteemheffing (€ 425.000) als de zuiveringsheffing (€ 678.000). De jaarlijkse bestandoptimalisatie leidt tot een verbeterde basisadministratie. Daardoor konden meer belastingopbrengsten worden gerealiseerd. De meeropbrengst van € 383.000 in de categorie gebouwd bij watersystemen is het gevolg van de kentering in de ontwikkeling van de WOZ-waarde. De gemiddelde waarde van de woningen stijgt namelijk weer terwijl met een daling rekening is gehouden.

Daartegenover staan lagere belastingopbrengsten (€ 315.000) bij de zuiveringsheffing in de categorie bedrijven als gevolg van het dalen van het aantal vervuilingseenheden. Verwacht wordt dat deze daling zich de komende jaren zal doorzetten. De oorzaken zijn onder andere een stijging van het aantal faillissementen, een toename van de leegstand van bedrijfsgebouwen (winkels/kantoren) en een daling van bedrijfsactiviteiten. Daarnaast wordt vooral door productiebedrijven in het kader van kostenbeheersing de bedrijfsvoering aangepast, wat zich vertaalt in minder lozing. Ook gaan ziekenhuizen meer en meer over op plaatsing van een pharmafilter installatie, waardoor het aantal vervuilingseenheden sterk wordt gereduceerd.

De belastingopbrengsten over oude jaren vallen circa € 315.000 hoger uit. Meer belastingopbrengsten in de categorie gebouwd bij zowel de watersysteemheffing als de zuiveringsheffing als gevolg van de bestandoptimalisatie.

Interne verrekeningen

De hogere interne verrekening komt hoger uit door de vrijval van de baggervoorziening. De geactiveerde personeelslasten zijn circa € 300.000 lager doordat minder uren op investeringsprojecten zijn geschreven dan begroot.

Begrotingscriterium

In 2015 is op alle programma's binnen de begroting gewerkt (hoogstens 5% overschrijding met een maximum van € 250.000).

3. Resultaatbestemming

Onderdeel van de Bepalingen Beleidsvoorbereiding en Verantwoording Waterschappen (BBVW) is dat de verenigde vergadering een bestemming geeft aan het resultaat per taak. Hieronder worden de resultaten per taak opgesomd en voorstellen gedaan voor de bestemming daarvan.

Watersysteembeheer

Wij stellen u voor om:

- De ontvangen afkoopsommen ad. € 70.000 toe te voegen aan de bestemmingsreserve afkoop erfpacht;
- De vrijval van de bestemmingsreserve afkoop erfpacht ad. € 99.000 in mindering te brengen op het nadelig exploitatieresultaat;
- het nadelig exploitatieresultaat na bovengenoemde mutaties ad. € 3,7 miljoen ten laste te brengen van de reserve voor tariefegalisatie (resultaatbestemming).

Het saldo van deze reserve bedraagt daarmee ultimo 2015 € 11,9 miljoen.

Zuiveringsbeheer

Wij stellen u voor om:

- de vrijval van de bestemmingsreserve subsidie slibverbrandingsinstallatie ad. € 181.000 en reserve egalisatie Cross Border Lease (CBL) ad. € 18.000 in mindering te brengen op het nadelig exploitatieresultaat;
- het nadelig exploitatieresultaat na bovengenoemde mutaties van € 156.000 ten laste te brengen van de reserve voor tariefegalisatie (resultaatbestemming).

Het saldo van deze reserve bedraagt daarmee ultimo 2015 € 8,8 miljoen.

Wegenbeheer

Wij stellen u voor om:

- het positieve exploitatieresultaat van € 243.000 toevoegen aan de reserve voor tariefegalisatie (resultaatbestemming).

Het saldo van deze reserve bedraagt daarmee ultimo 2015 € 3,6 miljoen.

4. Treasury

Deze paragraaf vloeit voort uit de Wet Financiering Decentrale Overheden (Fido) en is bedoeld om financiële risico's in omvang te beperken.

In het verslagjaar is één geldlening aangetrokken van in totaal € 20 miljoen tegen een rentepercentage van gemiddeld 1,31% met een looptijd van 25 jaar. Tevens is een geldlening aangetrokken van in totaal € 10 miljoen tegen nul procent rente met een looptijd van vier maanden. In de voorjaarsnota 2015 is rekening gehouden met in totaal € 30 miljoen aan langlopende geldleningen.

Schatkistbankieren

Sinds 2014 moeten de waterschappen de middelen die zij tijdelijk niet voor hun publieke taken nodig hebben en voor zover die het drempelbedrag te boven gaan in de schatkist aanhouden. Voor het hoogheemraadschap is het drempelbedrag berekend op € 736.140 (0,75% van € 98,2 miljoen). In 2015 is het hoogheemraadschap onder dit drempelbedrag gebleven en heeft dus geen middelen in de schatkist aangehouden.

Toetsing kasgeldlimiet

Op grond van de Wet Fido is het maximum bedrag voor het aantrekken van kort geld voor waterschappen bepaald op 23% van het begrotingstotaal. Dit betekent dat de kasgeldlimiet voor 2015 op € 22,6 miljoen is vastgesteld.

In het verslagjaar werd de kasgeldlimiet incidenteel overschreden, maar niet langer dan één kwartaal. De overschrijdingen bedroegen in het 1e kwartaal € 11,1 miljoen en in het 4e kwartaal € 1,0 miljoen. De onderschrijdingen bedroegen in het 2e kwartaal € 2,6 miljoen en in het 3e kwartaal € 13,6 miljoen.

Toetsing renterisiconorm

De rente/risiconorm bindt de looptijd van leningen aan een minimum. De wet Fido is een bedrag ter grootte van een percentage van het begrotingstotaal van het waterschap bij de aanvang van het jaar. In de 'Uitvoeringsregeling Financiering decentrale overheden' is dit percentage voor de waterschappen vastgesteld op 30%. Voor het hoogheemraadschap is de maximale rente risiconorm berekend op € 29,4 miljoen (30% van € 98,2 miljoen). In 2015 bedroegen de verplichte aflossingen € 14,3 miljoen en er zijn geen leningen in portefeuille met renteherziening, zodat dus ruim onder de rente risiconorm werd gebleven.

EMU-saldo

Iedere overheidsorganisatie krijgt een bepaald EMU-tekort toegewezen, de zogenaamde referentiewaarde. In 2015 is de referentiewaarde van HHSK bepaald op € 13,9 miljoen negatief. Uit het jaarverslag blijkt dat het werkelijke EMU-saldo over 2015 uitkomt op een tekort van € 4,5 miljoen. Dat is € 9,4 miljoen lager dan de referentiewaarde en € 19,3 miljoen lager dan de begroting. Dit verschil komt vooral doordat de werkelijke investeringssubsidies hoger zijn en doordat het exploitatiesaldo minder negatief is dan begroot.

5. Investerings

Het saldo van de 31 investeringskredieten en 3 opbrengstenkredieten die worden afgesloten en geactiveerd bedraagt € 15,8 miljoen. Ten opzichte van de oorspronkelijke ramingen wordt het totaal overschreden met circa € 2,4 miljoen (15%). Dit wordt vooral veroorzaakt door de investering Reconstructie polderweg Benedenkerk, Benedenheul en Schenkel. In 2014 is de weg tussen Stolwijk en Berkenwoude (Benedenkerkseweg, Benedenheulseweg en Schenkel) gereconstrueerd. De kosten na aanbesteding waren veel lager dan eerder geraamd. Daardoor zijn de werkelijke kosten veel lager dan het krediet. Er is een onderzoek gaande naar de kwaliteit van het geleverde werk. De nazorgfase van dit project is daarom nog niet afgerond.

Van het totale gevoteerde krediet van € 277,6 miljoen resteert per 31 december 2015 nog € 76,5 miljoen. Het totaal van de gevoteerde investeringskredieten die worden afgesloten bedraagt € 15,8 miljoen.

De gerealiseerde investeringsuitgaven zijn 95% van de begrote uitgaven. Voor een nadere toelichting op de investeringsuitgaven per programma wordt verwezen naar het hoofdstuk Investerings van het jaarverslag.

6. Accountantsverklaring en rechtmatigheidsverklaring

De jaarrekening 2015 controle is zo goed als afgerond door Ernst & Young Accountants. De accountant is voornemens een goedkeurende controleverklaring af te geven met betrekking tot de getrouwheid en de rechtmatigheid.

7. Voorstel

Wij stellen uw vergadering voor:

- de jaarrekening over 2015 vast te stellen en daarmee het college decharge te verlenen over 2015;
- in te stemmen met de hierboven in paragraaf 3 voorgestelde bestemmingen van de resultaten per taak;
- het concept jaarverslag over 2015 goed te keuren;

Dijkgraaf en hoogheemraden van Schieland en de Krimpenerwaard,
secretaris-directeur, dijkgraaf,

M.J.H. van Kuijk

mr. J.H. Oosters